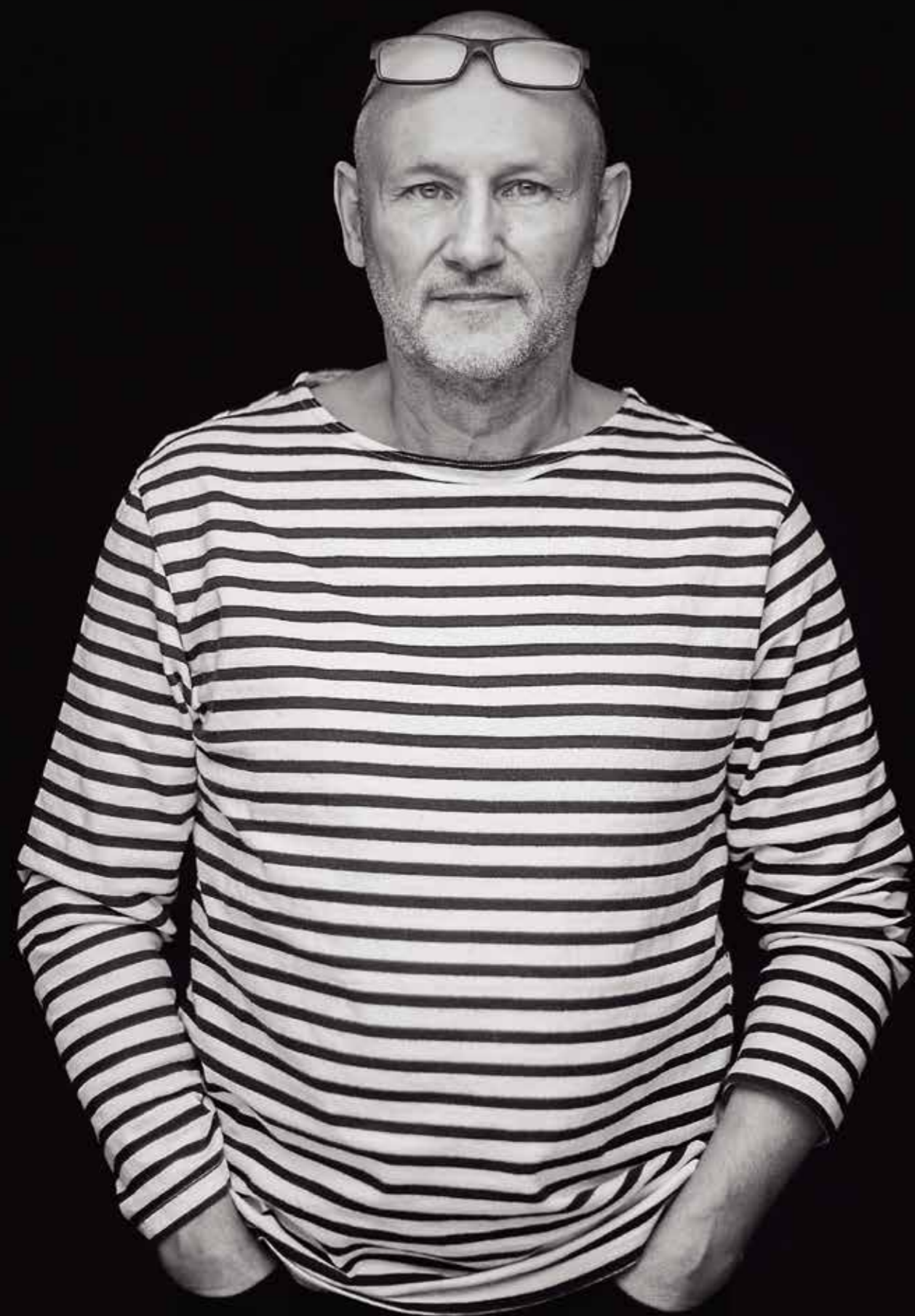

NÄR

KONST GÖR SKILLNAD

AV JOHANNA UDDÉN

Om man vill prata om meningen med offentlig konst, då ska man prata med Anders Rönnlund! En stor del av hans konstnärsliv verkar präglad av konst i offentlig miljö. Som när han bestämde sig för att bli konstnär.

– Jag är uppväxt i Torshälla utanför Eskilstuna. Det är en gammal stad med järnbruk och stålindustrier. Mina föräldrar var finlandssvenskar som flyttat dit för att pappa fick jobb på industrin. När jag växte upp under 50- och 60-talen hade Torshälla den största invandringen i Sverige.

Anders Rönnlund var en liten kille, minst i klassen, och blyg. Han hade inte så många kompisar utan sökte sina egna vägar. Det är lite som nu – han har ett försiktigt sätt, gör sin egen grej och har stark integritet. I familjen Rönnlunds hem stod inte konst så högt i kurs.

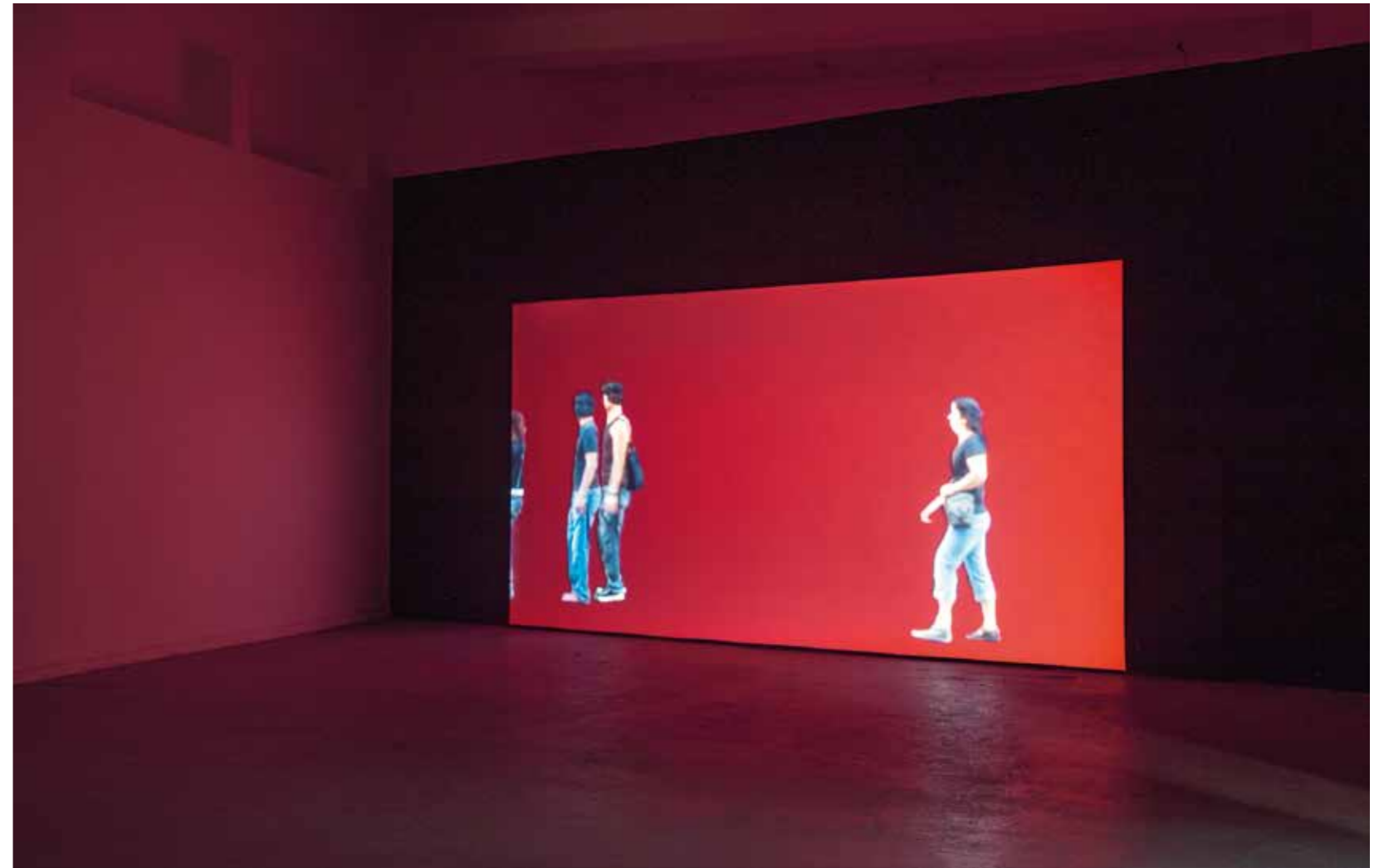
– I Finland har alltid poesi varit en framstående kulturyttring, så synen på litteratur var ok. Men konst var frånvarande i min uppväxtmiljö.

Så fyllde Torshälla 650 år. Året var 1967. Stadens järnbruk Nyby Bruk producerade och köpte in skulpturen *Yin & Yang* av Arne Jones. Skulpturen placerades på Rådhusstorget, mitt i centrum. Alla Torshällabor förfasades över den fula skapelsen. Det gjorde den sextonårige Anders Rönnlund också. Han blev jättearg!

– Men så en dag när jag tittade på den, jag minns det så väl, då fick jag en aha-upplevelse. Tänk om konstnären gjort den på fullt allvar?! Han har kanske inte gjort den för att provocera, utan han har gjort det han tycker är bäst! Då bestämde jag mig för att bli konstnär.

Och sedan början av åttiotalet är Anders Rönnlund verksam som konstnär i Uppsala. Bostaden och ateljén finns i Uppsala Näs, även om han ständigt drömmer om en ateljé i Chile numera, ett land han ofta återvänder till. Förra sommaren ställde han ut på Museo de Arte Contemporáneo (MAC) i Santiago de Chile. Där visades *Oppression*, en utveckling och utvidgning av den utställning med samma namn som Uppsala konstmuseum visade för fyra år sedan.

Kanske gick du då in i ladan, uppförd av glesa brädor, genomlyst och skör. Eller minns du videoverket med golv som bär spår av tortyr. Anders Rönnlund har ofta en politisk ingång i sina verk. En känsla för de utsatta. Ett starkt uttryck mot orättvisor. Och han rättar sig inte gärna in i ledet.

– När jag hade gått Västerås konstskola ett år, bestämde jag mig för att inte gå någon mer skola. Jag skulle vara min egen konstskola, helt enkelt. Det var tidigt 70-tal. Jag flyttade ut i skogen i Dalarna och ägnade mig åt teckning och grafik.

Anders Rönnlund höll på så i några år och när han var i trettioårsåldern tänkte han att hans skola nog var slut.

– Jag flyttade till Uppsala för att läsa konstvetenskap och estetik. Vilken konstig stad! Allt var uppdelat mellan studenter och andra. Det är visserligen något bättre nu, men fortfarande lever studenterna och vi andra parallella liv här i stan.

I Dalarna hade Anders Rönnlund anslutit sig till Konstnärernas Riksorganisation (KRO) och genom den hittade han Uppsala Konstnärsklubb, där han blev aktiv.

– Under 80-talet började jag att samarbeta med skulptören Ingolf Kaiser. Det skärpte mig otroligt. Vi gjorde bland annat en hög skulptur av armeringsjärn i Stadsparken och vi hade en större gemensam utställning på konstnärsklubben i Göteborg.

Uppsalas konstliv ger Anders Rönnlund inte så mycket för. Han är aktiv inom föreningen *konstshus.nu*, där han tidigare var vice ordförande. Föreningen driver frågan om ett helt nybyggt konstmuseum i centrala Uppsala.

– Jag tycker det är skamligt att kommunen inte satsar så som de borde. Verksamheten på konstmuseet stryps. Och

jag tror inte på planerna på en jätteombyggnad av slottet och borggården till något slags museicentrum. Konsten kommer att hamna i skymundan och som vi vet inbjuder inte platsen till några spontana möten.

Anders Rönnlund förespråkar offentligt finansierade gästateljéer för att få in nya internationella impulser. Vi pratar om Norrköping där universitetet och kommunen under en tvåårsperiod har inrättat gästateljéer i samarbete med Iaspis, och vi blir lite avundsjuka.

Den offentliga konsten har som sagt följt Anders Rönnlund. Han drev projektet *Konst där vi bor* i slutet av 80-talet. Det handlade om att få bra konst till bostadsområden och det var finansierat av Boverket. Åren 1994–2000 var Anders Rönnlund projektledare på Statens konstråd. Projektledare är konstnärer som anställs på max sex år för att köpa in konst och för att driva igenom platsbeställda verk för statliga byggnader.

– Det var ganska skönt att sluta efter sex år ändå, trots att det var en bra inkomst. Jag blev trött på att gå på utställningar och bedöma konst. Är den här lämplig att köpa in? Kan den här konstnären funka där och där?

I somras ställde Anders Rönnlund ut tillsammans med flera Uppsalakonstnärer i Niigata i Japan. Hans verk *My dead father teaches me how to knot a tie/The dance* handlar om hur det blir när föräldrarna är borta. Från en film där föräldrarna dansar stansade han ut kropparna och tryckte figurerna i lerrutor, som en filmremsa med olika bilder. Lerrutorna var installerade helt oskyddade utomhus och vädret fick ha sin påverkan på dem.

– Det var jättevarmt på dagarna, då sprack leran. Och häftiga regn på nätterna gjorde att leran upplöstes till slut. Föreståndaren för kulturhuset Sakyukan, där jag ställde ut,

berättade att verket betydde mycket för honom. Han följde sin fars bortgång parallellt med filmrutornas upplösning och återgång till naturen. Det var fint. Som konstnär kan man inte önska sig mer.

När vi ses är Anders Rönnlund engagerad som snickare i ett renoveringsprojekt i skärgården. Livet som konstnär är tidvis tufft, så lite extrapengar kan vara bra. Han menar att det faktiskt är ett ganska skönt jobb.

– Det är hela tiden nya arbetsuppgifter, man ska lösa olika problem och det ska bli snyggt. Och sen på kvällen kan man helt koppla bort jobbet.

Men snart ska Anders Rönnlund ut på nästa konstnärliga uppdrag. Han åker till Bergen för att träffa den colombianske konstnären Icaro Zorbar som han blivit utsedd att arbeta med inför en utställning i Bogotà nästa år. Hur deras samarbete kommer att se ut kan han ännu inte säga.

– De som kontaktat mig har förmodligen sett min konst i Chile. Och jag tror att de valt ut mig, för att vi jobbar lite lika rent tekniskt. Någon slags blandning av lowtech och hightech. Och vi är från två skilda generationer. Det ska bli spännande att se Icaros arbete och vad samarbetet kan utmynna i. 🌱